

ANTONIO NODAR

"EL FOTÒGRAF DELS MIL"

DEL RETRAT A L'AUTORETRAT ÉS EL COLOSSAL ESPECTACLE FOTOGRÀFIC, FET LLIBRE, D'ANTONIO NODAR.

Per **Mariona Millà**

"El fotògraf dels mil" s'anomena així pels mil retrats d'artistes plàstics d'arreu del món que està a punt d'aconseguir. Dic del món encara que no sigui exactament de tots els països del planeta com és absolutament obvi. Aquesta dimensió em fa pensar en la simfonia núm. 8 en mi bemoll major de Gustav Mahler, anomenada "la simfonia dels 1000" doncs requereix la participació d'un miler de músics entre instrumentistes i coristes, encara que moltes vegades no pugui interpretar-se amb mil executants. Si bé Mahler no va aprovar aquest sobrenom per a la seva simfonia, a Nodar sí que li plau que l'anomenem "el fotògraf dels mil", ja que és honest i li és una fita per completar el seu "proyecto". Ho dic així, en castellà, perquè quan ell el tenia al cap només esbossat, vam tenir una conversa, de les que es tenen entre col·legues ideia: "estoy trabajando en un proyecto, que sólo sé que ya ha empezado; lo que no sé es cuándo acabará, si acabará y como acabará, pero voy a hacerlo, porque tengo que hacerlo"

Els artistes plàstics -com en altres disciplines, ja ho sé- sempre projectes. Molts no es realitzen, però molts d'altres sí, si són especialment bombardejadors. ens hi sentim empesos per alguna raó espiritual, interior, -perquè de les opinions de l'exterior no en fem

gaire cas-, que ens els dicta, ens empeny i ens obliga. El de Nodar és un d’aquests projectes als quals no es pot renunciar.

L’artista Nodar ho fa tot sol. És el creador, l’impulsor i el perpetrador, l’oficiant i el celebrador. És qui ha cercat els primers artistes, els quals després n’han cercat de nous. Ell diu que la selecció la fem nosaltres mateixos perquè quan creiem en l’obra d’un company, volem que també hi sigui incorporat. És estimació i respecte. I i orgull: també en formar part dels mil de Nodar, és un luxe al qual només ell ens podia convidar.

Aquest disseny és un ésser viu, que creix exponencialment i que podria augmentar sense control perquè s’autoalimenta; és hermafrodita doncs s’autofecunda i s’autosatisfà, és divertit com observar un calidoscopi, és comunicativament ric, perquè obliga als artistes -que tot sovint anem a la nostra fent el “campi qui pugui”- a connectar-nos entre nosaltres i a compartir la nostra entitat i també el nostre, més o menys modest ego, dins d’un macro llibre, on les cares es toquen pel davant a be pel darrera.

També és com una mena de fitxer policial (això no li agradarà gaire a l’Antonio, però estem tots fitxats!) I d’altra banda és com un àlbum de records nostàlgic, doncs fa tant de temps que el va començar que alguns, en les fotografies ja no ens hi reconeixem, i potser alguns voldrien ser encara aquells.

És també un DNI on l’artista es despulla i Nodar ens ha enxampat, doncs ens nuem alhora que manipulem l’obra que ell ha fet. En moltes ocasions i en el meu cas va ser així, em vaig sentir en certa manera invasora en l’obra de l’artista i poc respectuosa amb la seva fotografia. La vaig transformar tant, que, el rostre va esdevenir amb pintura, allò que jo volia ser, no amb allò que ell em deia que era! És clar que ell ja ho tenia previst, és més, és el que ell ens ha anat provocant: la disputa estètica i d’auto-reconeixement de la pròpia identitat. I de retruc, el diàleg al qual ens força.

És també un vademècum d’artistes a l’entorn d’un nucli creador, on s’hi troben referenciats, cara biografiada, tècnica pictòrica o dibuixística, i singularitat artística del fotografiat.

Hi trobo alhora, equivalències amb algunes de les grans obres internacionals més importants, que s’hagin creat mai i que són referents mundials. Deixeu-me’n citar almenys una i per sort i gran orgull com a conciutadana, una de molt propera:

l’Onomasticon Cataloniae de Joan Coromines, el nostre filòleg. Una obra cabdal que tots hem de conèixer, sobretot perquè és una eina imprescindible per als filòlegs de totes les llengües.

L'Onomàsticon Cataloniae com sabeu és una obra etimològica que explica l'origen dels noms de persona i els topònims antics i moderns, emprats a diferents territoris de parla catalana: Principat de Catalunya, País Valencià, Illes Balears i la Franja de Ponent.

és el fruit de més de seixanta anys de dedicació (1931-1994)

Coromines va morir amb més de noranta anys. Havia dit que "quan posi la darrera paraula me'n vaig" i ho va complir fil per randa.

L'obra conté més de 400.000 topònims vius recollits en enquestes orals realitzades en uns dos mil municipis, als quals cal afegir antropònims i topònims antics registrats a documents antics i moderns consultats pel mateix Coromines.

Amb això vull dir que Nodar està fent el seu onomasticon plàstic, si em permeteu aquest híbrid, té camí per seguir les passes de Coromines pel que fa a l'excel·lència del seu treball: la recerca i la tenacitat explorant el món i retornant als seus reductes fortificats d'amics com la seva Galícia natal, Barcelona, Madrid i especialment Londres, on resideix.

L'esforç titànic de qualsevol d'aquestes obres, la de Coromines o la de Nodar, només pot sortir d'una persona generosa. Una mala ànima egoista, no hauria iniciat mai aquest repte del qual es beneficia tanta gent i que en el futur, es miraran estudiants i estudiosos d'una època, doncs ell està fent crònica del seu temps. Més aviat hauria procurat per a ell mateix com diu una frase feta catalana.

Nodar està donant molt i els artistes li volem retornar part d'aquesta entrega.

Vull concloure dient que, malgrat que hem participat en la seva feina, ell és qui en té tota la responsabilitat i qui arrossega tota la càrrega, juntament amb la Fundació i altres col·laboradors i amics. Tanmateix també vull tocar el crostó a les institucions polítiques i culturals tant el nostre país, Catalunya, com d'Espanya, que tristament i amb immensa decepció per part meva, davant d'aquesta obra magna ni hi senten, ni hi veuen, ni en parlen i ni actuen. I no és perquè ara sigui un moment crític amb altres prioritats socials urgentíssimes, no, perquè aquest projecte, l'Antonio el va iniciar en època de vaques grasses. És perquè continuem sense valorar la feina dels artistes que viuen i treballen aquí, perquè s'ignora que un país amb una cultura pobra és un país abocat a la mort identitària i el preludi de la seva mort definitiva. Han de venir de fora a dir-nos què és i què no és bo perquè creguin en les obres professionals i ben fetes, i innovadores?

Doncs no! Nosaltres, els qui som aquí, i molts més que valorem la cultura, lloem més encara aquesta gran obra, pròpia d'un tità, que treballa en solitari voltant pel món, com ho féu Coromines, per divulgar

Antonio Nodar “**Del retrat a l’auto-retrat**” per Mariona Millà

l’art i els artistes, els qui treballem per mantenir vives les emocions humanes, i els batecs més ancestrals i les emocions dels pobles que cadascun de nosaltres modestament representem.

L’Obra superlativa de Nodar, ja és un referent mundial i malgrat que aquells haurien d’estar exultants, fan ulls clucs al projecte. Ha de ser a les biblioteques públiques; per al gran públic, per als universitaris i per als especialistes, que sí que es mereixen tenir-hi accés i per als col·leccionistes que Nodar conrea.

La més fervorosa felicitació, doncs, per aquesta única i ciclòpia obra, “Del Retrat a l’ Autoretrat” - “From Portrait to Self-portrait” d’Antonio Nodar, “el fotògraf dels mil”

Mariona Millà *pintora*

www.marionamilla.com

Foto: Aida Vargas

Presentació a Sabadell a ART AL SUÍS

*Artistes de Sabadell i presents confirmats avui, representats al llibre:
Maite Batalla, Alfons Borrell, Tom Carr, Mariona Millà, Carme Miquel
Agraïments als organitzadors de l’acte: Maite Batalla, Carme, i Jesús*

Art al Suís, Sabadell, dijous 25 d’abril de 2013